

هزار نکته باریکتر از مو ایندجاست

سرانجام قارون و دنیاخواهی

الف. نصایح قوم قارون به قارون

۱. مغرورانه شادمانی نکن که انسان مسرور به ثروت محبوب خدا نیست!
۲. مال دنیا چیز خوبی است، مشروط بر این که وسیله ای برای کسب آخرت باشد نه هدف!
۳. بهره انسان از این جهان بسیار محدود است!
۴. این ثروت را که خدا در اختیار تو نهاده، باید سپاس آن را که خدمت به مردم است به جای آوری!
۵. فساد و فتنه از گناهان بزرگ است؛ مبدا ثروت را وسیله فساد در زمین قرار دهی!

ب. پاسخ های قارون

۱. این ثروت من به کسی ربطی ندارد. من آن را با فکر و اندیشه خود به دست آورده ام!
۲. روزی ثروت و قدرت مالی خود را همراه ما کارکنان و کارگران که به خدمت گرفته شوی، به نمایش گذار؛ آن گاه خداوند متعال به زمین فرمان داد که او و خانه اش را ببلعد و چنین شد و هر چه از فریاد زد کسی که داد او نرسید. (آیات ۷۶-۸۱ سوره بقره)

شرایط تجارت در قرآن (۲)

۱. معاملات بازرگانی باید با رضایت صورت گیرد. (نساء: ۲۹)
۲. معامله نقدی نیازی به سند ندارد. (بقره: ۲۸۲)
۳. هنگام نماز جمعه دست از تجارت بردارید. (جمعه: ۱۱)
۴. تجارت، مردان خدا را از یاد خدا باز نمی دارد. (نور: ۳۸)
۵. تجارت معنوی (جهاد در راه خدا) مایه رهایی از آتش است. (صف: ۱۱ و ۱۰)
۶. تجارت فنا ناپذیر در پرتو تلاوت قرآن و اقامه نماز و انفاق است. (فاطر: ۲۹)

تقلید مذموم و ممدوح

از نظر عقلی تقلید چهار گونه است: تقلید جاهل از جاهل؛ تقلید عالم از عالم؛ تقلید عالم از جاهل؛ تقلید جاهل از عالم.

عاقبت چشم طمع به امکانات دیگران

پیامبر گرامی اسلام می فرماید: کسی که چشم خود را به آنچه در دست دیگران است بدوزد، همیشه اندوهگین و غمناک خواهد بود و هرگز آتش خشم او فرو نمی نشیند. (۱)

اُمّ ابیها می خواند. (۸)

آبستن گردید. بنابراین، فاطمه حورا آنسیه است که من هر وقت مشتاق بوی بهشت شوم دخترم فاطمه را می بویم. (۵)

در احادیث متواتره از طریق خاصه و عامه روایت شده است که آن حضرت را بدین جهت فاطمه نامیده اند که حق تعالی او و شیعیانش را از آتش دوزخ بریده است، چنان که حضرت رضاعلی از آبی گرمایش روایت می کند که رسول خدا ﷺ فرمود: من دخترم را فاطمه نام نهادم، زیرا که خداوند عز و جل او و دوستدارانش را از آتش باز داشته است. (۶)

همچنین روایت شده است که از رسول خدا پرسیدند به چه سبب فاطمه را بتول می نامی؟ فرمود: برای آن که او از خون و عادت زنانگی همیشه طاهر و پاک است. (۷)

دانشمند مصری استاد فاضل حسینی می نویسد: طبیعی است که فاطمه نه از لحاظ ولادت بلکه از نظر رسالت، مادر رسول خدا به حساب می آید و شاید این خطاب از آن جهت بود که پیامبر می دانست تقدیر الهی نریزه او را تنها از دامن پاک زهرا به جهان خواهد آورد. فاطمه در حقیقت به منزله موجی بود که باید نور رسول خدا را در طول رشته های ممتد اعصار و قرون عبور دهد و بشریت را از آن نور فیاض و نورانی کند و به همین سبب، بود که او را بی نهایت دوست می داشت و چنان که می دانیم گاهی او را با نام

پی نوشت ها

۱. کامل التواریخ ابن اثیر، ج ۲، ص ۳۴۱ / تذکره ابن جوزی، ص ۳۶۰ / ذخائر العقبی، ص ۵۳ / نورالابصار شبلنجی، ص ۵۱ / نبات النبی دکتر بنت شاطی، ص ۱۱۷ / اعلام النساء، ج ۳، ص ۱۱۹۹ و کتب دیگر
۲. فاطمه زهرا تألیف استاد توفیق ابوعلم، ترجمه علی اکبر صادقی، ص ۶۵
۳. اعلام الوری، ص ۹۰، اصول کافی باب مولد الزهراء فاطمه علیها السلام، روضة الواعظین، ج ۱، ص ۱۴۳، دلائل الامامه، ص ۱۰
۴. انوار البهیة، ص ۱۷، وفات الصديقة الزهراء، تألیف عبدالرزاق مقدم، ص ۱۰
۵. امالی صدوق مجلسی، حدیث ۷، اعلام الوری، عبیر الاخبار الرضا، احقاق الحق، ج ۱۰، ص ۷
۶. عبیر الاخبار الرضا، احقاق الحق، ج ۱۰، ص ۱۹
۷. منتهی الامال، ج ۱، ص ۹۶
۸. فاطمه الزهرا توفیق ابوعلم، ترجمه صادقی، ص ۶۱

من در اینجا بپنسم

حامد حجتی

گفت و گو با امام عزیز حسن اویچ امام جماعت زاگرب

سالگرد ارتحال امام بهترین بهانه است تا آن‌هایی که دوست دارند امام را بیش‌تر بشناسند به کشور ما سفر کنند. امام آن‌چنان تأثیر شگرف‌نورانی نابی در وجود انسان‌ها دارد که بی‌شک آنان که با نام امام آشنايند همواره خود را در فضایی معطر و زیباتر از دیگران می‌بینند. در بین میهمانان‌های روح‌الله گاهی انسان‌هایی پیدا می‌شوند که نفس آن‌ها سب‌تر و روحانی‌تر است. انسان‌هایی که رسیدن به آرمان‌های انسانی برایشان از هر چیز دیگر عزیزتر و دوست‌داشتنی‌تر است.

خرداد سال ۸۱ بود و فضای شهرهای ما از عطر یاد خمینی کبیر آینده با خبر شدیم گروهی از قلب اروپا به ایران سفر کرده‌اند. گروهی که شاید در نوع خود بی‌نظیر بودند فکرش را بکنید. حدود ۱۲ جوان مسلمان به همراه ۳ یا ۴ همراه از کشور کرواسی به ایران بیایند تا آینده خودشان را انتخاب کنند. این دوازده جوان پاک که چشم‌های آبی و صورت بورشان فریاد می‌زد از هوای اروپا بسیار تنفس کرده‌اند آمده بودند تا گمشده خودشان را در شهر ما بیابند. شهری که آشیانه آل محمد است. امام عزیز حسن اویچ امام جماعتی زاگرب و ۱۲ جوان آمده بودند به ایران آن‌ها دوره‌های ابتدایی علوم اسلامی را در کشور خودشان به پایان رسانده بودند و حالا برای ادامه تحصیل ایران را انتخاب کرده بودند و دوست داشتند یا در دانشگاه و یا حوزه این زندگی را برای خودشان رقم بزنند. خیلی از میهمان‌های خارجی با هزینه‌های خاص به ایران می‌آیند اما این‌ها با هزینه شخصی به این سفر آمده بودند. راستی چه تحول عظیمی روح‌الله در روح این‌ها جریان داده است. و چه رسالت بزرگی بر دوش ماست. با خبر شدیم شب را در یکی از هتل‌های قم استراحت می‌کنند، به همراه دوستان به محل اقامت آن‌ها رفتیم. خسته بودند و تازه شام خورده بودند، اما وقتی ما را دیدند با روی باز و گشوده ما را هم در جمع خودشان قبول کردند. اگرچه ساعتی از شب گذشته بود اما پای حرف‌هایشان که نشستیم اصلاً عبور تند ثانیه‌ها را از یاد بردیم.

امام عزیز که بسیار مهربان و دوست‌داشتنی بود را برای صحبت انتخاب کردیم. بچه‌ها در سالن هتل مشغول صحبت کردن بودند بعضی‌ها نوشابه می‌خوردند و بعضی‌ها هم ما را با چشم‌های پرسش‌گشان و راندا می‌کردند.

سه قسم اول تقلید باطل و تنها گونه چهارم صحیح است. دو قسم اخیر تقلید در قرآن آمده است:

۱. تقلید جاهل از جاهل یا باطل است: وقتی به مشرکان گفته می‌شد. چرا از خدا و پیامبر پیروی نمی‌کنید، می‌گفتند: ما پدران خود را بر این روش یافته‌ایم. قرآن پاسخ می‌دهد: اگر پدران‌شان از روی جهالت مسیر باطلی را طی کرده‌اند، آیا این‌ها نیز باید پیروی کنند. (مائده: ۱۰۴)

۲. تقلید جاهل از عالم صحیح و لازم است: فأسألوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون (نحل: ۴۳) (۳)

همبستگی مکانیکی (Mechanical Solidarity)

این نوع همبستگی در جوامع ساده و نانویسا یافت می‌شود. ویژگی این جوامع عبارت‌اند از:

- همانندی مبانی اخلاقی و اجتماعی مشترک وجود دارد.
- هم‌نوايي و هم‌سویی با سنت‌ها بسیار است.
- تنوع و تفاوت‌های فردی محدود است.
- غالب دارایی‌ها و ثروت در تملک عامه مردم است.
- مذهب شکل پرستش و مراسم یومیه دارد.
- تفکر و سکوت فردی به وسیله آرای عمومی کنترل می‌شود.
- شبکه‌های خویشاوندی بسیار گسترده و وسیع است.
- روابط بین شخصی براساس وفاداری و اعتماد و اطمینان استوار است.
- جهت‌گیری زندگی مردم خدایی و مقدس است.
- زندگی تحت فرمان ارزش‌های مذهبی است.
- عواطف و احساسات به عنوان یک ارزش عمده محسوب می‌شود.
- قوانین سرکوبی و کیفری است.

همبستگی ارگانیکی (Organic Solidarity)

این نوع همبستگی در جوامع پیچیده صنعتی یافت می‌شود. ویژگی‌های این جوامع عبارت‌اند از:

- تنوع اخلاقی و اجتماعی در این جوامع زیاد است.
- ذاتاً خالی از سنت هستند.
- تفاوت‌های فردی و تنوع تشویق می‌شود.
- اکثر دارایی‌ها در تملک خصوصی افراد است.
- مذهب رسماً نهادهی شده است.
- اجتماع کنترل کمتری بر تفکر و سلوک افراد دارد.
- خانواده کوچک و هسته‌ای است.
- روابط بین افراد بر اساس قراردادهاست.
- جهت‌گیری و تمایلات زندگی مردم ناسوتی و بشری است.
- عقل‌گرایی به عنوان یک ارزش محسوب می‌شود.
- قانون جبران‌کننده و اصلاحی است. (۴)

..... پی‌نوشت‌ها

۱. نورالنفیلین، ج ۳، ص ۳۰
۲. هزار و یک نکته از قرآن، اکبر دهقان، چاپخانه بزرگ قرآن کریم، قم، ص ۶۶۶
۳. همان، ص ۶۴۷
۴. مبانی جامعه‌شناسی، دکتر رحمت‌الله صدیق، جزوه، ص ۵۳

